

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce.

Expedice se nachází v obchodnictví v musikálních **Ludevíta Fleischera** v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 60 kr. celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr. celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr., celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Nakladatel:

Ludevít Fleischer.

Václav Jan Tomášek.

V tomž čase pustil se Tomášek do skládání lyrických básní Göthových. Vydal jich devět sešitů v cestě předplatní. Sedmý sešit, tři balady obsahující, věnován jest W. Göthovi. Skladby tyto znamenány jsou op. 53—61. Roku 1816 učinil Tomášek první výlet do Nových hradů (Gratzen), kde hraběnkou Terezii pianu vyučoval a krásných dnů zažil. V adventu přišel Hummel do Prahy, aby zde koncert uspořádal, Hummlův úhoz byl jak Tomášek praví, více ženský než mužský a upomínal nejvíce na hru Wölflovu.

Roku 1817 cvičil se Tomášek ve fantasování na piano a pracoval časem v sestavování logické klavírní školy. Na jaře odebral se Tomášek s hraběcí rodinou opět do Nových hradů, odkud malé výlety činil mezi jiným též do cisterciánského kláštera Vyššího Brodu, jenž od jistého Rožmberka vystaven a dotací obdařen byl. Zbožnou pověst, která o tomto klášteře koluje, užila Karolina Pichlerová k baladě, kterouž on od převora jsa vybídnut do hudby uvedl. Jsa každého hudebního malířství nepřítel, musel se tehdaž předc k ní utéci a vylíčil hudbou v baladě obšírně naznačenou bouři. Tomášek dokončil baladu tuto v Praze a věnoval ji klášteru Vysokobrodskému. Dílo to vyšlo co op. 62 u Marco Berry. Hned po novém roce 1818 složil Tomášek „Six Egloques pour le piano“ (op. 63), které brzy u Hofmeistra v Lipsku tiskem vyšly. Nedlouho po tom vydal Tomášek „Čtyry písně“ s průvodem pianu co op. 64 u Rudla v Praze.

Umělecké dílo objektivním pojmutím do života vyvolané udržuje se i při křivém směru času, co zatím všechny špatnému časovému vkusu holdující skladbičky co jepice hynou. Že se v tom Tomášek nemýlil, o tom ho přesvědčovaly jeho eklogy a rhapsodie, které každý solidní pianista rád přednášel. Veden jsa takovýmto jistě dobrým náhledem vnořil se Tomášek opět do říše poesie, aby proskoumal, zdaž by se ještě něco z ní v říši tónů užiti nedalo. A hle! Dithyramba byla to se svou lyrickou silou, kterou si Tomášek pro své tónické zpracování vyvolil. I složil tedy „Tři dithyramby“ pro piano (op. 65) které u Marco Berry vyšly. První dithyramb má římský ráz; jest jadrný, jako Římané, co zatím druhý co do něžnosti a půvabnosti řeckému charakteru se blíží; v třetím dithyrambu jsou oba druhy v jeden sloučeny.

Zkušenost, že se v davu pianistů jich málo nachází, kteří by věděli co dithyramb jest, pohnula Tomáška, že k svému dílu stručné vysvětlení dithyrambu v italské a německé řeči připojil, čímž podnes této skladby několika slovy naznačil a jest věru škoda, že nakladatel při druhém vydání toto vysvětlení vynechal. Že pianista skladbami těmito i skvělou bravouru a cituplný přednes osvědčiti může, pozná každý na první pohled. Berra vypravoval Tomáškově, že dílo toto často pod názvem „Tomáškovy tyranové pro piano“ se kupovalo.

Každý svobodný okamžik věnoval Tomášek soustavě harmonie, kteráž mu velice na srdci ležela. Toho času přibyla do Prahy věhlasná zpěvačka Angelica Catalani, kterou Tomášek nejen u veřejných koncertech nýbrž i v soukromném kruhu u hraběte Buquoi, jenž ji z Karlových Var k sobě pozval, slyšel. Catalani dávala dne 5. a 7. září v divadle dvě velké akademie, v nichž veškeré obecenstvo jakož i Tomáška samého okouzila. Při svém odchodu z Prahy věnovala Catalani Tomáškově malou, hezounkou toboleku s následujícími vlastnoručnými slovy: „Petit souvenir d'Angelique Catalani — Valabreque an celebre maitre Tomášek.“ (Malá upomínka na Angeliku Catalani — Valabreque znamenitému mistru Tomáškově).

Ostatní část roku věnoval Tomášek své soustavě harmonii, která ještě na tak pevných základech, jak si toho přál, nestála.

R. 1819 odebral se hrabě Bouquoi do Paříže a hraběnka s konteskami a mladým hrabětem do Nových Hradů, kamž je i Tomášek následoval. Přišed tam, složil šestý sešit eklog, které brzy pod názvem „Six Egloques pour le Pianoforte“ (op. 65) u Hofmeistra v Lipsku vyšly. Třetí ekloga tohoto sešitu obsahuje trio, kteréž přirozenou sympatií tónu tady na akustické cestě povstalo. Stručné k němu připojené poznamenání vysvětluje to úplně, jak tato sada hrána býti má. Effekt jest nejen velmi překvapující, nýbrž slyšeti jsou zvuky, jež více harmonice než pianu náležeti se zdají. Alex. Drey-schok, žák Tomáškův, jenž v tomto způsobu hraní velmi sběhlý jest, okouznil tím vždy veškeré posluchače. Když se byl hrabě z Paříže vrátil, složil Tomášek dva sešity písní, každý po třech písních, které co op. 67 a 68 u Marco Berry v Praze vyšly. Ostatní čas svého venkovského pobytu věnoval Tomášek hudební theorii. Při svém příjezdu do Prahy dozvěděl se, že jeho bratr Jakub dne 2. října zemřel. Uplynul drahý

čas, nežli se Tomášek po této ztrátě ze svého trudného rozpoložení zotavil, aby se opět umění věnovati mohl.

Pět písní od E. Eberta, kteréž pro jeden hlas s průvodem piana složil, bylo prvním plodem po této smutné události, vyšly co op. 69 u Kronbergu v Praze.

Téhož času zavítal do Prahy p. Chladný, vynálezce klavírního cylindru a obrazů zvukových, aby se zde na svém nástroji slyšeti dal a o zvukových obrazech a jiných akustických výjevech přednášky držel. Nástroj jakož i novota předmětů, o nichž s neobyčejným ostrovtipem mluvil, zajímaly tak Pražské obecnstvo, že se i dámy k těmto duchaplným přednáškám hojně dostavily. Že se Tomášek s Chladným seznámil a spřátelil, netřeba podotýkati a Tomášek hrával v jeho přednáškách na jeho klavírní cylindr. Nedlouho na to koncertoval v Praze slavný houslista Lafont a znamenitý virtuos na mandolinu Bimercati a J. Hummel.

Roku 1820 odebral se Tomášek s knížecí rodinou na venkov, dokončil tam první sadu začatého již velkého rekvia. Toho času rozmetl silný liják vesnici Stran a Tomášek chtěl dříve než se do komponování „Dies irae“ pustil, toto rozkótání viděti. Při pohledu na tuto spoušť projely Tomáška motivy i s instrumentací k jeho „Diesirae“ i spěchal do svého obydlí a osnoval si „Diesirae“ a nedal si oddechu, dokud ho nedokončil. Brzy na to složil Domine, pak Sanctus, Benediktus a Agnus. Dílo toto bylo Tomáška důstojné a došlo již tehdaž ve Vídeňských hudebních novinách chvalného uznání. Partitura tohoto díla vyšla na útraty Tomáškovy. Teprv po hojném odbytu prodal Tomášek plošky Marco Berrovi, u něhož dílo to co op. 70 pod názvem „Hymni in sacro pro defunctis cantari soliti, pleno concentu musico rediti“ vyšlo.

Téhož roku v měsíci červnu obdržel Tomášek od spisovatelky Karoliny Pichlové za zaslanou kompozici „Vyšší Brod“ a pak od W. Götha za zaslané mu písně velmi pochlebná psaní. Roku 1821 slyšel Tomášek v Praze 13letou pianistku sl. Beleville, žákyni to Černého z Vídně, pak Dietze, virtuosa na huboj a Kummera, virtuosa na cello, jakož : provedení výtečného oratoria „Soud světa“ od Schneidra, kteréž hudební jednoty v Praze dávaly. Jsa pakostníci trýzněn odebral se do lázní Teplických, kdež se s K. M. Webrem jakož i s Klenglem sešel. Tomášek nebyl jaksi Webrovi a jeho komposicím nakloněn; za to však žil s Klenglem v nejlepším srozumění. Proto pro všecko přijal Tomášek Webrovo pozvání, aby se s ním do Drážďan podíval, kdež také 8 dní prodlel.

(Pokračování.)

Hudební sokové.

Skutečná událost

Bylo to na počátku osmnáctého století, když přišel z Francie do Němec jakýsi Volumier, výtečný houslista a znatel taneční hudby. Z té příčiny přijat byl v Berlíně co první houslista čili koncertní mistr a spolu co ředitel královského baletu. Po krátkém čase přestěhoval se do Drážďan, kde jej August II., král polský a volenec saský k svému dvoru přijal. Přichylnost králova, schopnosti jeho při veške-

řích hudebních výkonech a neobmezená důvěra krále i lidu k skladatelům francouzským, zjednali mu v krátkém čase všeobecnou chválu, jmenovitě ale u krásného pohlaví, které ještě tak daleko zavedla, že každá dáma k vyšším kruhům náležející u něj se v hudbě vyučovati musela, chtěla-li se hlouběji v hudbě vzdělati a modnímu tonu zadost učiniti.

V čase, k němuž toto vypravování náleží přibyl do Drážďan Marchand, taktéž Francouz a slavný hudebník. Nyní narazila kosa na kámen! — Marchand získal si lásku u dvora a chválu celého města, neboť byl nejlepší učitel na klavír a nejschopnější mistr na varhany. Za jednu lekci platili mu v Paříži po louisdoru a všichni, kteří k lepším kruhům náležeti chtěli u něj se učili. Neláska francouzského dvora, vyhnala jej z Francie. Jakmile přibyl do Drážďan a osvědčil se co zdatný umělec, hrnulo se vše k němu a ubožák Volumier zůstal opuštěn, jako kdyby byl zemřel aneb nikdy v Drážďanech nebýval. „Jalousie de métier“ jest povědomá pohnůtká činnosti nejednoho umělce; přidámeli k tomu ztracené důchody, snadno pochopíme, že Volumier spáti nemohl, a neustále přemýšlel, jakby svého nebezpečného soka odstranil. Byla to sice nevelká úloha; ale nouze i železo láme a kdo chce psa bít, najde brzo klíček. Volumier po dlouhém přemýšlení vynalezl způsob odstraniti Marchanda, však ubožák zapomněl, že hůl má dva konce.

Šel tedy ke králi pod záminkou vyslechnouti jeho rozkazy o nejbližších dvorních koncertech, vlastně ale chtěl nalíčiti pasť svému rozmilému rodákovi, na nějž, jak se s jistotou domníval, král bude se ptáti. Tak se i stalo! — Král chtěl odbyti svého koncertního mistra a odvětil mrzutě:

„Ať zahraje Marchand několik skladeb, o ostatní nedbám, to zaříd jak se ti líbí.“

Slova tato nemile se dotkla uší umělcových; slyšel jak se o něm lehkovažně mluví a Marchand vynáší.

„Dobrý hudebník ten Marchand“ odpověděl trpce Volumier, „zdali ale královská Milost práhne slyšeti uměleckou hru na klavír neb varhany, tu najdeme zajisté lepšího umělce nežli je Marchand.“

„Lepšího? — Snad nějakého Vlacha. Chyba lávky můj milý Volumier, Vlaši sice krásně zpívají, ale žádný nerozumí hudebnímu nástroji, aspoň tak ne, jako Francouzové. Marchand ale hraje mistrně, — božsky.“

„Nejjasnější pane! — Příkaž a já přivedu k trůnu tvému nevšedního umělce, který nejen co hudebník výše stojí než Marchand, nýbrž i co rozený Němec větší úctu chová ku královskému Majestátu.“

„Což mně Marchand v něčem ublížil?“ tázal se král s podivením.

„Ne tobě, nejjasnější pane, ale ublížil hlavě korunované, nebožtíkovi králi francouzskému a to je vše jedno.“

Nyní počal Volumier vypravovat, jak Marchand ve Francii zle se ženou svou nakládal, jak všechny své příjmy prohýřil, jak král Ludvík XIV. má poloviční, ode dvora placenou pensi odejmul a jeho manželce vyplácel. Dále vypravoval, jak Marchand se nad tímto královským činem rozlil, o králi lživé špatnosti roztrušoval a jeho rozkazům vzdoroval. Tak n. p. hrál jednou u přítomnosti krále, který jeho hru na varhany s potěšením poslouchal, při slavných službách božích ve Ver-

sailu. Když nastoupilo „qui tollis pecata mundi,“ vstal od varhan a odešel z chrámu. Myslelo se, že ochuravěl. Avšak nastojte! Král vycházejí z chrámu, ušel jej procházeti se po nádvoří. Když se k Marchandovi přiblížil a se jej tázal, proč mši neukončil, odvětil tázaný: Jelikož mé ženě vyplácíte poloviční pensi, ať za mne od polovice mše varhany hraje.“

„Co je mně po jeho privátních záležitostech,“ řekl netrpělivě král, všechny pevnosti s nelibostí vyslechnuv; „za to byl zodpovědný panovníku svému, já chci slyšet jeho umění. — Znáš-li ale někoho, který lépe hraje a je rozený Němec,“ dodal s ironickým úsměvem, „pak přiveď mně ten osmý div světa, ať závodí s Marchandem.“

Na tato poslední slova čekal Volumier, ty byly vodou na jeho mlýn. Odcházeti od krále poslal okamžitě dvorního poslance s listem, jenž poručení královské obsahoval do Weimaru a klidně čekal. Za nějaký týden přibyl k umělci intrigánu, nepatrný človíček, jehož Volumier s otevřenou náručí přijal a mu vypravoval, co se přihodilo a proč vyzván byl z Weimaru sem se odebrati. Příchozí dobrosrdečně se usmál a s velikou skromností ke všemu přivolil. Právě tak těšil se Marchand, že pokoří Němce, jako pokořil mnoho Francouzův i Vlachův.

Den koncertu se přiblížil. Král bezpochyby již zapomněl na slib svého koncertního mistra a nikdo jiný nevěděl o závodu hudebním, který ještě tento večer nastoupiti měl. Jakmile se objevila v sále ona neznámá a nepatrná osoba, ptal se každý „kdo je to?“ Volumier odbyl každého zvědavce několika nic nevyznačujícími slovy a jen králi řekl, že je to sok Marchandův. Král lituje v duchu neznámého, usmál se, přivolil ale ke zkoušce, domýšleje se, že vítězství Marchandovo bude tím větší, an pokoří soka, jehož umělost Volumier až do nebe vynášel.

Cizinec stál za křeslem Marchandovým, jenž dobře věděl co se kuje a proto s největší jistotou odehrál variace na jakousi francouzskou píseň. Ukončiv hru, povstal se sedadla a hluboce se uklonil. Potlesk ozýval se se všech stran. Umělec rozvinul podivuhodnou sběhlou, hrál přesně a přednášel tak krásně, že vzbudil jásot v obecnstvu. Pochvala rozjařeného obecnstva a mistrná hra ohromila z počátku Volumiera, takže se o svého přítele obávati počal. Cizinec stál vážně a nepohnutě na svém místě, až král rozkázal by počal hráti a spolu projevil přání, aby hrál ten samý themat, na který Marchand variace provedl. Neznámý se skromně uklonil, sedl ke klavíru, udělal krátkou předebru, která vzdor

tomu, že krátká byla, vzbudila všeobecné udivení a opakoval onu francouzskou píseň. Když ukončil, započal ji znovu, ale dodal ji užší meze a zdálo se, že hraje píseň jinou a předce to byla ta samá melodie. Tak obnovil ji dvanáctkrát po sobě, aniž by byl jednou opakoval, co Marchand ve svých variacích zpracoval. Obecenstvo poslouchalo, divilo se, žaslo. Hra Marchanda podobala se hře neznámého, jako měsíc, jasnému slunci! — Volumier jáseje v duchu poskakoval vesele z mísla na místo, jakby se Terpsichore zavděčiti chtěl; Marchand byl ale bledý jako mrtvola. Kdo ví zdali ze zlosti neb ze studu nad ponížením?!

Král chtěl čest a dobrou pověst jeho zachrániti, zavolal Volumiera a řekl k němu:

„V skutku tvůj učitel hraje na klavír, jak Marchand neumí, ale co se hry na varhany týče, buď ujištěn, že dosud soka nemá.“

„I tu seznáš v něm, nejjasnější pane, většího umělce a nečekaje odpovědi, vyňal z náprsní kapsy kousek notového papíru, notami hojně posetého a podal jej Marchandovi, řka:

„Můj přítel slyšel o znamenitém varhaníku Marchandovi a chce se od něj něco přiučit. „Královská Milost přeje sobě, aby jste na tento themat improvizoval a potom ten samý themat mému příteli doručil.“

Marchand vzal papír do ruky a jakoby si jej chtěl pozorněji prohlédnouti, vešel do druhého pokoje, z pokoje kráčel do síně, odtud na nádvoří, pak na ulici a posléze do svého příbytku. Sebrav ze svého majetku co mohl, odjel z města do Francie, kde jeho porážka nepovědoma byla. Tam opět získal svou dřívější oblibu, ale oddal se také dřívějšímu hýření a zemřel r. 1737 ve velké nouzi.

Onen neznámý ukončiv sám závod umělecký, vzbudil čím dál tím větší úžas v obecnstvu, a odjel druhý den zpět do Weimaru, kde byl od r. 1703 koncertním mistrem. Do Sas navrátil se v r. 1723 a přijal v Lipsku místo ředitele hudební školy Tomášské. Roku 1736 stal se [královským dvorním polským skladatelem. Byl to slavný mistr *Jan Sebastian Bach*. — Týž zemřel r. 1750 v Lipsku. Jeho skladby zůstanou povždy vzorem všem kontrapunktistům.

Volumier pozbyv nebezpečného soka, nenabyl více uznání jakého dříve před Marchandem požíval, poněvadž jej opět Bach zastínil. Zdá se, že i osud na něm, pro jeho nešlechtné jednání, pomstu svou vykonal. Vzdor tomu byl předce ctěn a zemřel r. 1728 v Drážďanech.

R. M.

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Českých Budějovic. (Ženský zpěv. spolek „Libuša.“) Již dlouho nepřinesl „Dalibor“ žádné zprávy o zdejší ženském zpěváckém spolku; pročť sobě pospíchám v krátkosti jeho činnost a pokrok v posledním čase sdělit. Jakmile stanovy dne 1. listopadu k potvrzení předloženy byly, odbývala se příští neděli schůze paní, jež stanovy podepsaly a dle toho prozatímní výbor tvoří. Jsou to dámy, na které spolek v kaž-

dém pádu pyšný být může a které také důstojně spolek reprezentovat budou. Po předběžných poradách přistoupilo se hned k prozatímní volbě presidentky, místopresidentky a dohlázkyně pokladnice. Za presidentku byla jednohlasně volena paní Marie Grünwaldová, manželka zemského poslance a advokáta, předsedy „Besedy“ atd.; za místopresidentku paní Terzie Zátková, manželka zemského poslance a obchodníka; za dohlázkyni pokladnice paní Viléma šlechtichna z Jungmannů, manželka zemského advokáta. Dále tvoří prozatímní

výbor: paní Marie Poláková, pí. Betty Procházková, pí. Kateřina Krylová, pí. Dominika Rožánková, pí. Anna Horáková, pí. Anna Bělková, pan Jos. Eil co ředitel a pan Antonín V. Vojta co jednatel. Dále na návrh p. ředitele bylo jednohlasně usnešeno, by vždy při cvičebních hodinách jedna paní z výboru přítomna byla, jakož i aby se v neděli dne 15. listopadu první valná schůze odbývala. K této první valné schůzi „Libuše“, která se v sále Mileretském odbývala, měly i matky údu účinkujících proti vstupním lístkům přístupu. Sezení započalo přečtením protokolu poslední schůze paní a oznámení výsledek volby. Na to zapěly dívky na uvítanou výboru heslo spolkové od J. Eila, a sl. Albertina Rožánková oslovila ve jménu ostatních dívek v delší české a sl. Justýna Niemetzova v německé řeči paní presidentku a výbor. Dále bylo několik sborů předneseno a konečně následovala zpráva jednatele o dosavadní činnosti spolku a stavu pokladnice. Než se schůze ukončila, přečetl ještě pan jednatel na přání pana ředitele poslední dopis z Budějovic v „Ladě“, jenž se mimo jiné záležitosti prvního vystoupení spolku týče. Na den sv. Cecilie uspořádalo několik údu spolku malou zábavu v sále na střešnici, ku kteréž výhradně výbor a matky údu zváni byli. Sborový a sólový zpěv se střídal s deklamací, hrou na piano a citeru, jinými žertovnými hry a tancem (bez mužských), kterýž velkého souhlasu došel a z největšího potlesku se těšil. t—

Z Brna. (Výroční produkce „Besedy.“ Dne 2. t. m. odbýval náš spolek poslední výroční produkci v tomto roce. Škoda, že nám tenkrát není dovoleno se vysloviti tak příznivě o hudebním výsledku, jako o besedách předešlých, ačkoliv musíme vyznati upřímně, že i tentokrát nám program poskytoval několik zajímavých čísel. Jelikož se tento výrok poslední týče sólových přednášek, promluvíme nejdříve o nich. Rodačka naše, slečna Hřimalá sobě získala neobyčejných zásluh o poslední besedu, neb jen přednáškám jejím náleží nekalená chvála; i ostatní sóla a sbory neuspokojily nás tak, jak jsme tomu posud byli zvykli. Sl. H. jsme po-nejprv slyšeli před několika léty v Praze co začátečníci a již tenkrát jevila nevšední vlohy. S netajenou radostí tedy vyznáváme, že slečna zatím neobyčejně prospěla a že ji můžeme vřaditi mezi pěvkyně. Hlas sl. H. se sice nehonosi mohutnou zvučností, avšak vyniká dokonalou vyvinutostí, jasností a v prostředních polohách značnou silou. Ku zvláštním přednostem sl. H. náleží jistota a dostatečná rutina. S patrnou lehkostí zpívá sl. H. v každém tempu a hlas její je zvláště v prostřední poloze ohebný, jemný a schopen velmi něžného pianissima, crescenda a decrescenda. Slova vyslovuje jasně a pojímá písně rozumně, zvláště dokázala v skutku vzorným přednesem krásné a pikantní písně Jelenovy „Pomilování“, v které zvláště nadřčeným pianissimem vynikala. Úplně se shodujeme se způsobem, kterým sl. H. přednáší národní písně, totiž beze všech zbytečných přívěšků, divadelních efektů atd., kterými mnozí, i výteční zpěváci se snaží písně naše, samo o sobě krásné, výsperkovati. Totot však tak nazvané „dramatisování“ myslíme, že písně národní nekrášlí; ano, že takové pytvování jen má účinek ten, že jednoduchost, upřímnost a ryzost, nejhlavnější to vlastnosti národních písní — zmizí. Sl. H., jenž mimo jmenované písně Jelenovy zpívala též „Písně při měsíčku“ od Bergmanna, přednášela písně národní jednoduše, upřímně, ze srdce, tak, jak asi národ sám je zpívá, jenž nemá pojem o moderních švingulacích a o koloratuře. Sl. H. vzbudila nadšený potlesk četného obecnstva a byla mnohokrát vyvolána, čehož ji srdečně přejeme. Sl. R. deklamovala dosti vtipnou deklamovánku „Vdávati nebo nevdávati“ s chutí velkou. Ona deklamovala s celým tělem a duší; s duší, poněvadž musí duševní síly působiti, nemá-li ji paměť opustiti, s tělem, proto že neprováděla gesta jen jednou rukou, ale i tělem ostatním, zvláště však rukou, v které měla desky s deklamánkou, tak že jsme několikrát mysleli, že chce ony desky hoditi mezi obe-

censtvo. Proti takovým gestům, jakož i proti tomu, že slečna — byvši vyvolána — pokaždé ještě několik slov přidala, musíme se co nejhrošlivěji vysloviti, neb tento způsob je docela nový a nikterak se nám nelíbí. Kdyby sl. R. byla deklamovala pokojněji, řekli bychom, že sobě větším právem zasloužila přízeň obecnstva, neb přednes sám o sobě byl dosti rozumný a čilý. — Pan Zelníček hrál 3. koncert od Beriota na housle. Pan Z. hrál s obvyklou technickou zručností, ano, pozorovali jsme též, že značně pokročil od toho času, když jsme ho posledně slyšeli. Škoda, že nástroj jeho je příliš slabý, nesprávný a že snad právě proto p. Z. ještě nedosáhl oné ušlechtilosti a dokonalé jemnosti, jimiž se něžná místa přednášejí a bez kterých pravé umělosti není. Ostatně se těšíme, že pana Z., jenž byl též bouřlivě vyvolán a zahrál ještě dovedně variace na národní motiv, uslyšíme i budoucně. — Zpěvácký spolek přednášel tři sbory: „Svoji k svému“ od K. Bendla, „Rekúv sen“ od Slavíka a „Moravskou kadrylu“ od F. Hellera. — Pan Peka, známý nám co dovedný zpěvák písní, řídil tentokrát veškeré sbory a počínal sobě dosti chvalně. — První sbor, jenž se nám zdá býti dosti dobrou skladbou a který rázný a dojmavý konec má, jsme slyšeli poprvé. Provedení však nebylo bez vady, což zvláště platí o místech sólových a o souzřevu, jenž nebyl tak dokonalým, jak se jím náš spolek jindy honosí. „Rekúv sen“ byl proveden dobře, avšak skladba tato je již poněkud stará, byli bychom rádi slyšeli něco jiného. Při této příležitosti upozorňujeme na výtečné sbory Ed. Nápravníka, ježto zde v Brně ještě ani známé nejsou. „Moravskou kadrylu“ přednášel spolek též jen s vadami. Poule a tréno nevynikaly výtečnou jistotou, tempo finale, ačkoliv v něm spolek osvědčil znovu znamenitou vokalisaci, bylo poněkud přehráno a proto také nejspíše se stalo, že sbor zpíval ku konci níž, nežli to mělo býti. — Křížkovský, náš velectěný sbormistr, tenkrát neúčinkoval; zdalíž toho byla příčina nemoc aneb jiné okolnosti, není nám známo. Totot jest náš úsudek o besedě, pravý a podle svého hudebního přesvědčení úplně nestranně sespsaný. Ohražujeme se tuto veřejně proti jednání redakce „Moravské Orlice“, která též od nás obdržela podle své prosby zprávu o „hudební části“ besedy dne 2. prosince odbývané, která ale vyrozumívala divně dovolení jí dano, smíti mimo „hudební části“ ještě „o besedě“ něco na konto naší chifry (—r.) přidati, avšak zneužila tohoto dovolení k tak úplnému zpracování naší zprávy, že jsme ve zprávě „Moravské Orlice“ (číslo od 4. t. m.) o besedě náš úsudek ani nepoznali, jelikož obsahovalo jmenované číslo „Moravské Orlice“ nesmírně mnoho v našem dovolení neobsažených, zbytečných přívěšků, náš hudební úsudek i zkroucen byl tak, že bylo chváleno, co my jsme buď docela a úmyslně přešli, aneb kárali a že na vzdor tomu všemu naše chifra se objevila pod článkem, z kterého ani desátý díl není naší prací, a co podle našeho mínění nemohlo býti úmyslem našeho dovolení. — Slečna Hřimalá vystoupila v Brně před několika téhodny co Anička v „Kouzelném střelci“ a osvědčila znamenitou rutinu ve zpěvu i ve hře; píseň o strašidle byla zvláště zdařilá; poněkud méně hry bylo by někdy žádoucí. Slečna H. líbila se velmi a byla od obecnstva vyznamenána hojným potleskem. Jak se dovidáme, miní vystoupiti ještě jednou v opeře „Car a tesař“ od Lortzinga. Přejeme jí radostně všeho zdaru. — Rodina Nerudova dokončila v neděli dne 6. t. m. svůj cyklus kvartetní. O tomto, jakož i o budoucím koncertu hudebního spolku, jenž bude provozovat „Walpurgisnacht“ od Mendelssohna, podám Vám později aspoň stručnou zprávu. (—r.)

Z Jičína. (Výroční zpráva zpěv. spolku.) Dne 8. listopadu 1863 odbýval náš zpěvácký spolek valnou schůzi, v nížto tajemník následující celoroční zprávu podal: Během spolkového roku, totiž od 1. listopadu 1862 až do dnešního dne uspořádal zpěv. spolek náš 3 periodické produkce pro údy

prispívající. První dne 4. ledna, druhou dne 12. dubna, třetí dne 6. července 1863 v libosadě blíže Jičina. Dne 23. srpna b. r. uspořádal zpěv. spolek akademii ve prospěch pohorělých v Polné; čistý výnos obnášel 39 zl. 10 kr. a byl c. k. okresnímu úřadu k zaslání do Polné odevzdán. Dále se účastnil zpěv. spolek při dvou slavnostech, a sice: při slavnosti pěvecké v Semilech dne 2. srpna a v nejnovější době při slavnosti svěcení praporu zpěv. spolku „Hlasoně“ v Nové Pace dne 21. září 1863. Taktéž se účastnila representace sestávající ze dvou úřů v národní slavnosti v Brně dne 25. a 26. srpna 1863. Mimo to účinkoval zpěv. spolek v besedě Radímské několika s pochvalou přijatými sbory. Na den sv. Jana Nep. zpíval zpěv. spolek poprvé vokální mši C-dur od Horáka v chrámu Páně u sv. Jakuba s dobrým úspěchem. Dne 18. května t. r. zpíval při zábavě v občanské besedě a účastnil se při výletu do Pračovských skal. Konečně zapěl zpěv. spolek náš v den dušiček Lablerovo vokální requiem v chrámu Páně hřbitovním. Pravidelná cvičení odbývala se jako v předešlém roce jednou týdně, a sice vždy po 2 hodiny, vyjma produkce, kde se dle potřeby vícero zkoušek odbývalo. Pro začátečníky ve zpěvu držena škola jako v předešlém roce, čímž pro spolek 4 úřové získání jsou. Zpěvu vyučoval letos učitel hlavní školy pan Fr. Kopecký bezplatně, začež se mu díky vzdávají. Čestných úřů čítá spolek 6. Na začátku tohoto spolkového roku čítal spolek přispívajících úřů 81; během roku přistoupili 4; ze spolku jich vystoupilo 13, zbude koncem spolkového roku přispívajících úřů 72. Výkonných úřů čítá spolek na počátku tohoto roku 25; během roku přistoupilo jich 10, a odstoupili 2, z nichž 1 se stal toliko úřem přispívajícím. Dnešním dnem zůstává výkonných úřů 33. Stav spolku jest tedy koncem spolkového roku 1863/64 následující: 6 čestných, 72 přispívajících a 33 výkonných úřů. Příjmy spolku obnášejí v celku 431 zl. 39 1/2 kr., vydání 375 zl. 16 1/2 kr.; zbývá tedy čistého jmění: 56 zl. 23 kr. r. č. Po přečtené zprávě a vyřízení několika spolkových záležitostí přikročilo se k volbě čestných úřů. Za čestné úřy zvoleni jsou: Slečna Havelkova, (domácí hudební síla;) pan Kaván, ředitel zpěv. spolku „Hlaholu“ v Praze; pan Jos. Leop. Zvonař, skladatel; p. Sitta, žák konservatoře v Praze. Na to nastala volba výboru; zvolen jest starý výbor již po třikráte. Za revisory úřů zvoleni jsou: pan Šimáček, pan Dr. Čapek a pan Antonín Soumar. F.

Z Mnichova Hradiště. Stanovy našeho zpěváckého spolku došly již úředního stvrzení a ve dnech nejbližší příštích bude tedy náš spolek „Lubor“ řádně konstituován. Ještě v tomto měsíci bude svolána valná hromada veškerých úřův, v které předse vezme se volba starosty, ředitele a ostatních úřův výboru. — Nemáme u nás věru po celý čas nižádné zušlechťující zábavy, veškeren společenský ruch leží ladem, jaký div tedy, že od řádného pěstování zpěvu očekáváme žádoucí změnu v našem společenském životě. Dle ustanovení stanov bude spolek každoročně nejméně čtyry pěvecké zábavy pro své zakládající a přispívající úřy uspořádávati, mimo to v letě výlety zařídí a i hudbu kostelní se své strany bude pěstovati a podporovati. Z toho již patrně, že náš zpěvácký spolek dojísta zasluhuje vši možné podpory a přede vším hodného přistupování k němu ve třídu přispívajících úřův. Od úřův výkonných pak bezpečně nadíti se lze, že pilným študováním a úplným věnováním se svému úřolu dostojí všem možným požadavkům, které k nim budeme moci klásti. Nemůžeme opomenouti na tomto místě veřejných díků vzdání šlechtnému příznivci všech podpory hodných snah, jenž na svůj náklad zpěváckému spolku stanovy tisknouti dal. — Kde mluví skutky, tam netřeba ani hlásati jména.

— x.

Z Plzně 30. listopadu. Dávné přání zdejšího „Hlaholu“ dejde konečně svého uskutečnění. Několik zdejších spanilomyslných dam v jejích čele choť chvalně známého doktora pana

Šela, toho času předsedy zdejšího Hlaholu utvořily, jak se povídá komite, kteréž učiní co nejdříve vyzvání ku sbírkám pro prapor zdejšímu Hlaholu. Máme pevnou naději, že chvályhodná myšlenka tato hojného účastenství dojde, neb se již sem i tam ozvaly četné hlasy, že milerád každý k tomuto cíli seč jeho síly jsou, přispěje. Odporučující všem měšťanům zdejšího německého Wintra, rodilého z Českých Budějovic pro jeho utrhačný posměch proti národním snahám našim v Klabrové kavárně pronešou.

Z ciziny.

Z Vídně 28. listop. (Valná schůzka slovanského spolku.) Včera v pátek 27. t. m. odbývala se v sále „u čížka“ valná hromada zdejšího slov. zpěv. spolku. Při zajímavosti, ano důležitosti schůze této a při účastenství, jež spolek dosud u vídeňských Čechoslovanů požíval, podáváme o ní poněkud obsírnější zprávu, zdržující se všeho úsudku o jednotlivostech, jediné připomínající, že co veřejný spolek podléhá i v tomto úkonu veřejné kritice. Časy zamlčování a superlativu pominuly bohudíky i u nás. Či ne? Schůze zahájena jest o půl deváté panem presidentem drem. Dvořáčkem krátkou řečí, v níž podotknul, že nebude třeba čísti zprávu o činnosti spolku, jelikož ji každý přítomný tištěnou u vchodu obdržel. Ze správy této, obsahující mimo to podrobné referáty o všech podniknutích spolku, vyjímáme, že obnášely příjmy od 1. listopadu 1862 až do 31. října 1863 2488 zl. 31 kr., vydání od 1. listopadu 1862 až do 31. října 1863 2463 zl. 29 kr.; tak že na hotovosti zůstalo v kase 25 zl. 4 kr. Výbor sestává z 9 úřů: spolek počítá 96 činných a 123 podporujících úřů Archiv dosáhl čísla 282 rozličných sborů, kvartetů atd. Spolek zařídil v druhém roku svého trvání tři velké besedy, čtvero zábav měsíčních, dva výlety a zábavy mimořádné na Silvestra a k uvítání deputace chrudímské, v celku vystoupil tedy 12krát, o čemž svým časem vždy v „Hlase“ zpráva podána. Zevnější výsledek činnosti spolkové jest tedy v skutku uspokojující ano naproti roku prvnímu překvapující. (V zprávě pobřešujeme výsledek sbírky zavedené na prapor o poslední zábavě.) Po řeči paně presidentově přistoupilo se k volbě nového výboru. Za skrutatory vyvoleni per acclamationem pánové Napoleon Miroslavič Špun, Adolf Korejzl a Rudolf Šetka. Sbormistr Förchtgott pozůstal, jak se samo sebou rozumí v úřadě svém. Za presidenta zvolen opět dosavadní předseda dr. Dvořáček, který sice přání projevil, aby některé „mladé síle“ se dostalo pocty této, jenž ale presidentství opět přijal. Do výboru zvoleni dále znovu pánové Kalandra, Šetka, Ptačovský a Koňakovský; a místo pánů Caspara, Taušeka a Zupčiče (Chorvátů) pp. JUDr. Korejzl, Kučera a Čár (Chorvát), kteří srdečným na zdar uvítání byli. Na to přistoupilo se ku debatě o prelimináři spolkovém na příští rok. Dle něho obnášejí příjmy 2340 zl. 4 kr. a vydání 2314 zl., takže by bylo čisté jmění 26 zl. 4 kr. Pan Žuyčič učinil návrh, aby se vůbec nejednalo o prelimináři, na státní kopyto naraženém, a p. Sobotecký, aby se odročil na příští schůzku v únoru. Oba návrhy byly zamítnuty, načež otázka mají-li se na rok dávat volné vstupenky do tanečních zábav úřům (činným i podpornjícím) opět čili nic příležitost zavdala k ostré debatě, v níž z obou stran i ze strany výboru návrh svůj zastávajícího dost vášnivě si počínáno. Preliminář schválen a rozhodnuto, že se nemají dávat volné lístky úřům. Porada o změně stanov (navržena panem Em. Veselým) započatá v poslední generální schůzi odročena z té, náhledům velké části přítomných málo přispůsobené příčiny, že bez toho — máme k očekávání co nejdříve nový spolkový zákon, a pak že budeme moci dělat statuty, jak budeme chtít. Návrh jeden týkající se také statut, návrh to velmi důležitý učiněn potom p. E. Veselým. Návrh podepsaný od 12 činných úřů (viz §. 13) zní takto: „Nechť uzavře slavný spolek, aby i podporující úřové směli činit návrhy a vůbec podílu bráti na poradách.“

Dosavad směli jen nahlednout do účtů! Po výborné applausem přijaté řeči p. Veselého, úda to o spolek velezasloužilého, strhla se bouřlivá debata. Jednání sekretářovo, který se neostýchal samého presidenta napomínat, aby vzal slovo podporujícímu údu panu dru. Löblovi došlo všeobecného odsouzení, když se vyslovil, že nenahlíží, proč by měli mít to právo údové podp., zdali za to, že platí ročně těch šest zlatých. *Zapomenul, že je 123 údů podp. a že se nejedná o to, mají-li mít též hlasu, čímž by se arcit mohlo stát, že by podp. údové přehlasovali 96 činných. Lito nám je, že sekretář pan Ptačovský potom u jednotlivců učiněnou omluvu neproněs veřejně, aby pohoršení dosud trávající aspoň zmírnil. Jasnou zprávu podati o celé této debatě, v níž mnoho puntičkářství se objevilo, a v níž se mimo p. Veselého a dra. Löbla, též pp. Preisik, Kalandra Lenocho a j. zúčastnili, nelze nám při nejlepší vůli podat. Konec učiněn tím, že se návrh — opět odročil na příští schůzi vzhledem prý na pozdní čas a délku jednání. Následoval návrh pana sbormistra, aby se za čestné údy vyvolili pánové Krížkovský a Laub, což všeobecným „Sláva“ přijato. Slyšeli jsme též něco o jmenování p. dra. Procházky. Poslední část programu (dle doslechu též jeden, aby se sekretář a archivář jmenoval též historiografem spolkovým) odpadl bohužel návrh p. Veselého, jak by se Vídní dal co nejdřív zarazit čtenářský spolek v způsobu měšťanské besedy Pražské. Z návrhu, laskavosti p. návrhovatele nám sděleného, vyjímáme to, že se zaříditi má pomocí akcií po 20 zl. a samostatně státi o svých nohou na vlastní půdě. Řeč o tom bude se držeti v úterý „u ježka“, o čemž neopomenu zprávu podat. Dr. Eigl zamýšlí prý mluvit o jakémś spojení záložny zdejší s čten. spolkem. My navrhujeme tuto valnou schůzi českoslovanskou v některé z větších místností vídeňských, jejížto účel by byl vzíti na poradu návrh p. Veselého a zvolit výbor prozatímní k vypracování stanov, které by se druhé schůzi předložily, načež by se zadalo o dovolení. Valnou schůzi podala by se příležitost i neúdu zpěv. spolku, zúčastnit se při zaražení podniknutí dávno žádaného a potřebného. Generalní schůze zpěv. spolku skončila se pak po dvanácté hodině u nevalném uspokojení a — účastenství, což velmi želeti. Při délce sezení, jenž pozdě ba příliš pozdě započalo, mohl se větší výsledek očekávat! či vina to jest, nechceme rozsuzovat. „Pravdu sobě mluvmé, dobří spolu budme,“ jest sic otřepané pořekadlo — chceme ale předce s ním ukončiti zprávu naši o třetí valné hromadě zpěvákého spolku. — První velká beseda v letošní zimní saisoně hude se odbývat dle výborového usnešení v sobotu 19. prosince v sále u Šperla. Z programu napřed oznamujeme spoluúčinkování našeho, zde neustále s větším nadšením slavného Lauba a přednes dvou zcela nových sboru a sice od L. Procházky „Pomilování“ a druhý „Orlice“ od Förichtgotta. Strauss bude řídit kapelu.

Z Prešpurku. (Zpěv. spolek. — Kostelní hudba. — Erklova opera „Hunyady.“) Zdejší zpěváký spolek slavil dne 15. listopadu památní den založení v redutním sále, ku které slavnosti několik pánův Vídeňského spolku k nám zavítalo, mezi jinými také pan Žoček, o kterémž jsem se již v předešlém dopisu chvalně zmínil. Tenkrát přednášel pan Žoček písně od Schumanna a Fr. Schuberta s takovou něžností a důkladností, že celé velmi četné posluchačstvo roznítíl a každou píseň opakovat musel. Jeho krásný tenor a umělecký přednes mu slavný výsledek všude jistí. — Pánové Karel a Fr. Doppler, věhlasní umělcové na flétně, též dva kusy vlastních skladeb přednášeli s báječnou čerstvostí a lahodností. Takový dvojzpěv na flétnu, jak by to jedním dechem bylo, v takové rychlosti a jistotě sotva v Evropě se nalezne. Zdejší zpěv. spolek vedením pana Rudolfa Mádra velmi chvalně prospívá, duše celého podnikání jest však pan přednosta p. Theodor Edl; takového bych každému spolku přál. O Silvestru se bude zde poprvé provozovat Voglův sbor „Cikáni“ s podloženým textem maďarským, a doufám, že se výsledku šťast-

ného nemine. — Mše slavnostní od Dra. Ambrose a symfonie od Kittla se študují a co nejdříve se provozovati budou, o čemž neopominu zprávy podati, abych alespoň tím způsobem k oslavení výtečnickův našich přispěl. Nejraději se v dopisování účastním, když oznámiti mohu vlastencům milým, kterak výtečníci naši uznání a ocenění slušného i zaslouženého zde dosahují. Především tedy sděluji, že redaktor „Dalibora“ pan Emanuel Meliš za svou obětavost čestným údem zdejšího spolku hudby kostelní jmenován a jemu diplom odeslán byl. — Nemalou radost pocítili jsme všichni zde žijící vlastenci, an se na dušičky v hřbitovním kostele V. J. Tomáškově requiem op. 72. pro čtyry zpěvy s doprovázením violoncella a violonu velmi zdařile provedlo. V hlavním chrámu se provozovalo letos Mozartovo requiem, loni Vításkovo, a zajisté musí tato skladba Tomášková výtečná býti, když po provedeném arcidile Mozartově soucit a úžasnutí u všech posluchačův vzbuditi dovedla. Slečny Eliška a Marie Trantovic, pánové Scherrübl a Dr. Stoll v sólech výborně úlohy dosti nesnadné překonali. Toto requiem Tomáškově zajisté málo kde provedeno bude, poněvadž dobré a jisté zpěváky v silnějším obsazení požaduje; nikdo však práce nemalé s studováním litovat nebude, kdo dílo toto mistrovské zná, a pokládám si to za čest, že na mé upozornění zdejší provedení se usnadnilo. — Zpěvohra „Ladislav Hunyady“, o kteréž jsem se v čísle 31. „Dalibora“ zmínil, má se v Paříži provozovati a pan Erkl byl vyzván do Paříže. Tak oznámily maďarské noviny.

Kronika zpěvákých spolků.

*** Heřmanoměský zpěv. spolek uspořádal dne 22. listop. besedu, pěveckou, deklamatorní a taneční. Program. 1. „Rekův sen,“ sbor od Slavíka. „Český zpěv,“ sbor od Kalivody. 3. Deklamace. 4. „Utonulá,“ sbor od Krížkovského. 5. „Uprímnost nad krásu a bohatství,“ národní ve sbor od Vašáka. 6. Deklamace. 7. „Vlasti“ sbor od Jelena. 8. Pochod z národních písní od Bendla. Zočátek v 7 hodin. Čistý výnos případně dobrému účeli.

Z Prostějova. (Beseda.) „Orlica,“ pěvecký spolek v Prostějově, dává na den v sobotu 12. prosince v sále pana Novotného pěveckou deklamatorní a hudební Besedu, při kteréž nejen divadelní společnost p. Štandery, ale ještě i jiný spolek pěvecký z Hané, jenž k tomu cíli k nám přibude, z ochoty účinkovat budou, ku kteréžto besedě činí pěvecký spolek „Orlica“ své nejuctivější pozvání. Program jest následující: 1. Overtura — hudební sbor. 2. Sláva vlasti, sbor p. z sbírky Vašákovy, přednesou oba spolkové. 3. „Obrana krinoliny,“ deklamace, předn. sl. Krausova, člen divadla. 4. Hudba. 5. „Modrojasné oči,“ sbor p. od Jana Taubera, předn. spolek z Hané. 6. „Predivo je prela,“ p. sbor předn. spolek „Orlica.“ 7. „Vdávati či nevdávati,“ deklamace, předn. slečna V. Vágnerova. 8. Hudba. 9. „Kalina,“ pov. sbor od Vašáka předn. oba spolkové. 10. „Bětulinka,“ solo pro tenor, předn. p. Halla, člen divadla. 11. „Utonulá,“ p. sbor od Krížkovského, předn. spolek „Orlica.“ 12. „Kterého bych neráda,“ deklam. přednese sl. A. Jilkova. 13. Quadlibet od Zvonáře, předn. sp. z Hané. 14. Basové solo, předn. pan Vendler, člen divadla. 15. Hudba. 16. „Šumár,“ deklamace, předn. pan Jan Telářík. 17. „Poděbradská,“ přednesou oba spolkové. 18. „Staročeskou“ předn. oba spolkové. Na to hraje hudba pochod. Začátek jest po divadle v 8. hodinu na večer, neboť divadlo započne o půl šesté, a před osmou hod. ukončí. Sbory pěvecké řídí sbormistr p. Jan Tauber a sbormistr k nám zavítajícího spolku.

*** Ženský zpěv. spolek zřizuje se v Roudnici a to zvláště přičiněním horlivé slečny Švagrovské.

*** Stanovy ženského zpěv. spolku „Libuša“ jsou od místodržitelství s malými opravami potvrzeny.

*** Zpěv. spolek „Stojmír“ v Dolním Bousově uspořádal dne 23. listop. vokální rekviem za zemřelé své oudy, kteréž nad očekávání skvěle wypadlo. Dne 25. listop. odbyvala se beseda ve prospěch tamější měšťanské knihovny. Proslavem p. Horáčkem a deklamovánkami sl. Karbanovou a Čvrčkovou jakož i p. Kuzelem přednesenými „To se nesluší,“ „Dobrá rada“ a „Zbožný zlosyn“ osvědčeno, že i na venkově dobře se dovede deklamovat. Písním „Můž bez slzi“ od A. Melišové-Körschnerové hudba od Záhorského, kterouž p. Valenta přednášel, a „Polibení,“ již sl. Falbrechtova zpívala a konečně „Večerní,“ kterouž p. Valenta zapěl, dostalo se hlučného potlesku.

*** Stanovy Treboňského zpěv. spolku „Pěslava“ došly vyššího potvrzení.

Z Prahy.

— Ve schůzi nového správního výboru „Besedy umělecké“ dne 7. prosince t. r. přijati jsou co činní členové z přátel umění: pan purkmistr Pražský JUDr. Václav Bělský a p. K. Weiss, obchodník; co přispívající členové pp. Fr. Unger, kavárník; A. Preiss, mečíř; J. Jechenthal, zámečnick a F. Ulrich, asekurační komisař. Mimo to stvrzeno přijetí následujících členů do odboru výtvarného umění: pp. B. Baroch, stavitel; F. Kryšpín, malíř; J. Scheibl, malíř; J. Svoboda, stavitel; L. Šimek, sochař; L. Hlaváček, V. Nekvasil, L. Müller, dřevorytci; Kvoch, zahradník umělecký; J. Nademlejnský, zahradník umělecký; Veselý, inženýr v Plzni, J. Votoček, sochař; J. Huttary, malíř; Kirník, malíř; A. Gareis, malíř; F. Václavík, stavitel; A. Kirpal, stavitel; J. Kudláček, stavitel; K. Svoboda, kameník a Effenberger, sochař. K přání v knize obsaženému, aby se vypracoval domácí řád „Besedy umělecké,“ usnešeno, aby práce ta odevzdána byla zvláštní komisi, kteráž záležitosti má ze správce besedy, 6 umělců, po 2 z každého odboru vyvolených a 2 přátel umění. Poslední 2 byli hned zvoleni a sice pp.: JUC. Sklenář a JUC. Krajíc. Dále usnešeno, aby vyvěšena byla v místnostech spolkových černá tabule, na kteréž ohlašovati se mají usnešení všech výborů. Konečně každému členu z výboru správního, zvláště panu správci „Besedy umělecké“ uloženo, aby při kupování potřebných věcí bral ohled k obchodníkům a průmyslníkům českým, zvláště k členům „Besedy umělecké.“ Usnešeno, aby bývalému jednateři p. JUC. Sklenářovi dodán byl poděkovací přípis, totéž usnešeno stran bývalého pokladníka pana Farského. — K dotazu odboru literárního, jak daleko pokročilo zařízení spolkového časopisu, usnešeno, aby záležitost ta byla dána na denní pořádek nejbližšího sedění. Komise k zařízení výstavy starožitností žádá, aby zaopatřil výbor místnost, kdež by se prozatím uschovaly věci k této výstavě zaslané. Pan rada Wenzig se uvolil, že jednati bude stran toho s p. purkmistrem. Pro místnost „Besedy Umělecké“ zakoupí se hodiny. — K návrhu p. Chramostovu, aby sestaven byl program slavnostní pro celý rok, usnešeno, aby se vzaly v úvahu prozatím co nulné: slavnost Sylvestrova a Shakespearova. První slavnost přijata, komise k ní sestavená schválena a jí uloženo, aby podávala potřebné ku schválení návrhy výboru. I druhá slavnost přijata, schváleno také, aby záležela z domácí zábavy v místnostech spolkových a z akademie v českém prozatímním divadle a usnešeno, aby ku konečnému provedení sestavena byla komise, do které každý odbor vyvolí po 2 členech, a kteráž podávati má potřebné ku schválení návrhy výboru. Stran slavností ostatních usnešeno, aby jednání o nich bylo položeno na denní pořádek nejbližšího sedění. — K žádosti p. Smetanově za ustanovení 3 přátel umění do komise koncertní usnešeno, aby pánové koncert pořádající sami si přibrali ony 3 členy. — Návrh páně Hádkův, aby zřízeny byly litografované zvací archy pro výbory a komise, přijat a provedení uloženo jednateři. —

Návrh p. Wenzigův, aby p. Eisenhut až do nejbližší valné hromady spravoval prozatímně účty, přijat, když se byl též pán prohlásil, že důstojnost tu přijímá. (Dokončení.)

— Abonentní koncerty. Pánové Smetana, Heller a Kaván zařídí v letošní koncertní saisoně se spolupůsobením „Umělecké Besedy“ čtyry abonentní koncerty, na něž umění milovné naše obecenstvo již nyní upozorňujeme. Budeť sestavení a provedení těchto koncertů nemálo lišiti se od velikých téměř koncertů v Praze odbyvaných, směřujíc hlavně jen k stanovisku uměleckému. Nejen instrumentální část, velikým orchestrem zastoupená, pěstovati bude hlavně skladby klassické, ale i část vokální, pečlivě vybraná, provedena bude od nejčelnějších virtuosů našich i cizích. Ručit za to již jméno ředitele dotčených koncertů, pana Bedřicha Smetany v uměleckém světě velmi chvalně známé. První koncert abonentní bude hned po novém roce. Obsírnější zprávy co do abonementu a p. podáme co nejdříve. — Podobné koncerty abonentní zavedeny jsou již po mnohá leta v Lipsku (v Gewandhause) a v Kolíně nad Rýnem s prospěchem nemalým; my vítáme toto podniknutí pana Smetany co nejvíce, ježto tím příležitost dána bude „Umělecké Besedě,“ najmě jejímu odboru hudebnímu, nejen u veřejnosti se osvědčiti, ale i v umění samém co možná se zdokonalovati. Nadějme pak se od obecenstva našeho, že umělecké toto podniknutí podporovati bude co nejhojněji.

— Koncert Leopolda Aury odbyval se v neděli dne 22. listop. v sále konviktském. Pan koncertista přednášející adagio a rondo A-dur od Vieuxtempse, proludium a fugu od Šeb. Bacha, pak legendu od Wieniawského a scárdás, nepotvrdil právě zcela onu uměleckou pověst, která o něm v cizích novinách a také soukromě kolovala. Pan Auer je solidní a nadaný houslista, který při pilném a vytrvalém studování slavného si dobyti jména může, avšak dosud nedospěl toho stupně dokonalosti, která se od pravého umělce požaduje; ještě neviniká jeho hra onou křišťalovou čistotou, která je nehlavnější podmínkou pravého umění. Nedá se však upříti, že pan Auer již nyní neobyčejnou technickou sběhlostí ve své moci má, že i hluboce cítí a že všechny takřka vlastnosti v sobě spojuje, které mu krásnou budoucnost slibují. Mimo tyto hrál pan koncertista s roztomilou pianistkou sl. Kleminou Čermákovou sonatu pro piano a housle od R. Schumanna, v nížto se oba zdařilým provedením vyznamenali. Sl. Čermáková přednášela mimo to ještě solový svůj kus na piano výborně; její významný přednes, uhlazenost hry, jakož i cituplné podání skladby dobylo jí všestranné pochvaly. Dále zpívali sl. Hel. Zawiszanka jakož i pan Bláha některé písně s chvalným úspěchem. — r. —

— Jednota hudebních umělců uspořádá za spolupůsobení Žofinské akademie, spolku Cecilianského, Hlaholu, konservatoria a hudebníků zemského divadla ve středu dne 23. prosince o 5 hodině odpoledne ve prospěch svého ústavu k podporování vdov a sirotek koncert na Žofinském ostrově, v němž se bude provozovati ponejprv velké Händelovo oratorium „Salomon“ s doprovázením varhan od F. Mendelssohn-Bartholdyho.

— Jednota ku pěstování vojenské hudby v Čechách uveřejnila z roku 1863 výroční svou zprávu, z níž vysvitá, že jednota tato velmi uštědřeně zkvělá a že po čas sedmiletého trvání svého 154 chovanců pro vojenské kapely odchovála. V minulém školním roce zaznamenáno bylo 35 chovanců do školy spolkové, z nichž 9 na konec roku propuštěno bylo s prospěchem dobrým, 20 jich zůstalo pro příští rok a 6 vřaděno bylo do vojenských kapel. O jich řádné vycvičení postaral se ředitel jednoty, p. Pavlis.

— První zábava „Hlaholu,“ kteráž se dne 8. prosince v sále na Žofině odbyvala, došla velmi příznivého výsledku, avšak program musel poněkud změněn býti, poněvadž pan Řebíček a pan Šamberk, členové českého divadla, ač účinkovati slíbili, k zábavě se nedostavili. Zábava započata jest

krásným, hluboce citěným sborem „České země“ od K. Slavíka, jenž precísným řízením chvalně známého Kavána přednesen byl. „Večerní zpěv“ od L. Procházky jest sbor zdařilý, jenž zasloužené pochvaly došel. Národní písně pro sbor upravené od H. Polly neminuly se s výsledkem. Velmi chvalně dlužno se zmínit o Bendlově „Zastaveníčku“, písní to s průvodem sboru, ježto pan J. L. Lukes cituplně ano mistrovsky zapěl a pěkné této skladbě úplné platnosti dodal. Křížkovský sbor „Zatoč se“, jest práce důmyslně zpracována a dojde při správném provedení vždy utěšeného výsledku. Žertovný sbor „Radostné cestování“ od Ed. Nápravníka jest zajímavě a důvtipně zosnovaná skladba, kteráž s Vašákovým „Radostným cestováním“ směle v závod vstoupiti může. Sbor ten dosáhl také při obezřelém řízení p. Kavána velmi hlučného potlesku. Quodlibet z českých národních písní od Zvonáře jest vkusně sestaven a výborně zpracován, tak že vždy velmi příznivý výsledek zaručuje. Provedení veškerých sborů bylo řízením p. Kavána a Smetany chvalitebné a svědčilo, že pp. ředitelové všemožně se snaží, Hlahol na stupeň dokonalosti povznést. Mimo to přednášel p. Lukes a p. Bláha Procházkův dvojzpěv „Šohaj a dívka“ moravskou to národní píseň, která se na všestranné přání opakovati musela. Pan Bláha zpíval mimo to písně „Mladý cikán“ od L. Zvonáře a charakteristického „Delibáše“ od Pecha s výtečným úspěchem. Pan Lukes zapěl Kavanovy písně „Výstrahu“ a „Sen“ tak cituplně, významně a duchaplně, že jednu z nich opakovati a národní písně přednáseti musel. Pan Lukes dobyl si zajisté toho večera palmu vítězství.

— Redaktor těchto listů zvolen jest od hudební jednoty k zvelebení kostelní hudby v Prešpurku za čestného člena a diplom mu byl tyto dni odevzdán.

— Pan Bed. Smetana a p. F. Heller zřizují v Praze ženský zpěv. spolek, jenž již značný počet údů počítá. V podniknutí tomto zúčastňují se nejen slečny, nýbrž i paničky, jmenovitě paní K. Lukesová, paní L. Podlipská atd.

— V Roudnici utvořil se ženský zpěvácký spolek, jenž zvláště přičiněním horlivé sl. Švaygrovské do života vstoupil.

— Náš krajan p. Ch. Wahle, výtečný to pianista, koncertoval se svým kolegou Kletzerem v hlavním městě Bombay ve východní Indii a odebere se do Austrálie.

— Sl. Marie Körschnerova, první tragická milovnice, u divadla v Erfurtu těší se tam z všeobecné přízně obecnstva a kritiky. Erfurtské noviny čís. 280 jmenují ji duchaplnou a talentní umělkyní, co zatím Berlínský Chanvary její osobnost, zvukný organ, ohěn a pojmutí její, jenž v každé partii tak upelně vyniká, dosti vynachváliti nemohou.

— Němečtí kandidati učitelství nenavštěvují od 1. prosince více Pražskou varhanickou školu. Učí se harmonii a zpěvu ve škole na Malé straně u p. Zik. Kolečovského.

— První litografkou v Praze jest beze vší pochybnosti slečna Anna Körschnerova. Dotčená dáma litografuje pro modní list „Ladu“ všechny vzorkové přílohy pro ženské práce a vyvedení těchž jest zajisté pěkné a vkusné a prozrazuje zvláštní vlohy pro umění toto. Jest to tedy opět krok k emancipaci paní.

— Umrť. Pan S. Štandera, ředitel českého divadla, toho času v Prostějově na Moravě, zemřel tam po delší chorobě v sobotu dne 28. listopadu odpoledne. Byl on prvním, jenž se na Moravě pokusil o provozování her českých.

— Pan Fr. Blažek, velezasloužilý professor harmonie na škole varhanické v Praze obdržel od svých žáků na své

jmeniny co důkaz uznalosti pěkný dar: krásný tácek stříbrný, čerstvý věnec a ještě jiný skvostný předmět. Pan F. Blažek bude na přesrok slaviti své 25leté jubileum co učitel varhanické školy, kdež 25 let s největší horlivostí a obětavostí účinkuje.

— Sleč. Alojsie Blažková, první dramatická pěvkyně v Temesvaru, dochází tam, jak jsme se již jednou zmínili, velké pochvaly. O provedení Alice v operě „Robert ďábel“ zmiňuje se „Temesvarer Zeitung“ následovně o ní: „Sl. Al. Blažková byla co „Alice“ výborně disponovaná a dosáhla jak zpěvem tak hrou jmenovitě v posledním aktu takového stupně umělectví, že obecnstvo ji s vděčnou pochvalou a vyvoláním odměnilo.“ I ve všech jiných operách dosahuje sl. Blažkova skvělých výsledků.

— Pan Cantanelli engažován jest co první tenorista v Temešváru, a těší se z velké přízně tamnějšího obecnstva a zpívá s velkým úspěchem, jmenovitě líbil se co Stradella a Robert. Pan Cantanelli není žádný Italian, nýbrž český zpěvák a jmenuje se vlastně — pan Trousil.

— Pan M. Šebor, divadelní kapelník v Erfurtu slaví tam co ředitel i co skladatel velké triumfy. Tamnější kritika nemůže dosti vynachváliti jeho duchaplné skladby, jmenovitě ouvertury.

— Sleč. Mathilda Zavrtalová, žákyně Pražského konservatoria a dcera našeho rodáka, p. Zavrtala, kapelníka v Pole engažována jest od velkonoc 1864 u opery v Hannoveru s velmi příznivými výminkami.

Dur a moll.

K. M. Weeber. Weber nacházel se r. 1811 v Londýně. Jednoho dne ploul s několika damami na lodi a počal hráti na flétnu, oblíbený to nástroj svůj. Tu se přiblížila k nim jiná loď, v níž se několik mladých důstojníků nacházelo. Weber přestana hráti uschoval flétnu do své kapsy.

„Proč nepískáte dál?“ tázal se důstojník v druhé loďce. „Z té samé příčiny, za níž jsem pískati započal,“ odvětil Weber. „A tato jest, — poněvadž se mi tak líbí.“

„Dobře!“ pravil důstojník, „budto musíte hned hráti na flétnu, aneb já Vás hodím do Temže!“

Weber zpozorovav strach přítomných dám ustoupil násilí a počal překrásně na flétnu pískat. Když pak ale z loďky vystoupil, nespustil oka ze svého odpůrce, přiblížil se k němu a pravil odhodlaně: „Strach, abych mou a Vaší společnost do rozpaků neuvedl, jest příčinou, že jsem Vaší urážku na cti snesl; však zýtra musíte mi učininiti zadost. My se sejdem v 10 hodin v Hydeparku. Chcete-li půjdeme na kordy. Pře se mezi námi vyrovná; jest nemožné pro mne jiné osoby kompromitovati.“ — Důstojník přijal vyzvání. Oba se dostavili na naznačené místo a důstojník vytáhna kord, stál tu pohotově. Weber posadil mu ale bambitku na prsa.

„Chcete mne zavraždit?“ zvolal důstojník.

„Nikoliv,“ odvětil Weber klidně, „ale buďte tak laskav a zastrčte kord, a zátancujte mě minet; pak-li ne, tedy Vás okamžitě skolím.“

Důstojník chtěl dělati vytáčky, avšak rozhodný tón jeho odpůrce přiměl ho k tomu, že počal tančiti. Přetancoval menuet a Weber zvolal:

„Paně, včera jste mne donutil proti mé vůli flétnu hráti, dnes já Vás nutím proti Vaší vůli tančiti. My jsme vyrovnáni. Nejste-li tím spokojen, jsem hotov Vám jakoukoliv satisfakci dáti.“ Důstojník obejmul místo odpovědi Webra a žádal ho o jeho přátelství.